

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ivlii Cæsarisi Scaligeri Epistolæ & Orationes

Scaliger, Julius Caesar

Lugduni Batavorum, 1600

Ivlii Cæsar Scaliger Senatori Burdigalensi. S. XXXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70455)

135

IULIVS CÆSAR SCALIGER

* * *

Senatori Burdigalensi. s. XXXIV.

QU V M multo maior sit auctoritas tua
 in senatu, quam quantum negotio-
 rum mihi amicisque meis istic iudican-
 dum euenire possit, gauisus sum semper ta-
 mē multo mihi plus superesse ad vtendum,
 quam quod antehac ex amplissima non so-
 lum voluntate tua polliceri, verum etiam
 ex officiis mihi re ipsa prestare videbam.
 Vehementer enim gratum mihi erat, quod
 abesset occasio interpellandi te iis in rebus,
 in quibus aut mihi ab aliis, aut a me cui-
 piam negotium esset facessendum. Quum
 enim caussarum, quæ vbique tractantur, ar-
 gumentum dubium est, tum vero earum,
 quæ in supremo senatu aguntur, euentus
 omnino incertus. Quamobrem magnopere
 veritus sum semper, ne eas ego fouerem
 partes, proque iis exoratum vellem, con-
 tra quas vti starem tuum iudicium per-
 suadere, tua auctoritas compellere posset.
 Atque ita qui raro antehac atque perparce,
 vt amici mei obiicere soliti sunt, vt ego ar-
 bitrabar etiam importune, ad te literas da-
 rem, quibus meos esse commendatos vel-
 lem.

lem: nunc tantum rei euenisse doleo, vt repente consilium commutandum mihi fuerit. Omnium enim artium omniumque scientiarum splendor cum animos nostros puros petat, tum medicæ rei facultas imprimis non corporis solum, verum cogitationis quoque innocentiam exigere videtur: ita vt non a crimine tantum, sed a culpa quoque, non solum ab errore, verum etiam a suspitione ipsa longe abesse debere semper omnibus sæculis iudicati sint. Tam probam disciplinam, quæ omnibus liberalibus artibus, omnibus scientiis ornaretur, quæ non solum agrotantium corporibus amissam redderet sanitatem, verum etiam eius, qui sese possideret, animum nobilem, excultum, sanctum efficeret, nunc peruersorum impostorum fraudibus contaminari, vna cum cæteris facile perferre mihi fuit, qui viderem, quantum in me esset, nihil ad nos pertinere. vbi vero per lenitatem nostram, vestramque indulgentiam, ciuium stultitiam, prætorum factiones eo res cecidit, vt nostra quoque in ciuitate id malum grassaretur, nequaquam amplius mihi silendum persuasi. Quod enim ego nomen in Germaniis ipsi huic vrbi celebre compararim, in Italia ignotum
antea

antea notissimum reddiderim, qui patiar
 sceleris alieni crimen subire commune?
 Sunt (inquiunt) Agenni medicæ rei profes-
 sores, qui imposturis res agunt. Jam ut omit-
 tam emolumentorum nostrorum rem mi-
 nui, etiam ut ditissimi aliis ex facultatibus
 simus: at nomen nostrum alienis maculis
 foedari, per omnes spes bonarum, quas fo-
 ues, literarum, nequaquam patiaris. Est hic
 iuuenis male feriatu, pessimis ortu natali-
 bus, peiore instituto, malis literis imbutus
 malisque moribus, qui quum triennium
 antehac pharmacariam publice inter fa-
 mulos etiam Marmandanos in officinis
 diurna mercede exercuerit, repente to-
 ga non sumpta sed rapta, Agenni medi-
 cum professus est, ut qui in Prouinciæ
 membris seruum egerat, in vrbe prato-
 ria dominum iactaret. Ignosce mihi om-
 nium simplicissimo atque ab odio alieno,
 obsecro. Initio ad me atque
 orantem ut subuenirem, consolatus sum,
 iuui opibus, libris, literarum scientia, quan-
 tam saltem sperare videbatur, desperan-
 tem rerum inter horum annorum angu-
 stias confirmaui, amicos increpantes lenio-
 res feci, inimicos deterrui. Insidias miser
 non mihi ab illo, sed per illum ab omnibus

nomini meo aliisque bonis struxi. Ita iactant me omnium criminum auctorem, non quæ fecerim, sed eius, qui patrauit, pene parentem. Quum antea multis in operis eos admiserit errores, qui ab omnibus tum aut irriderentur priuatim, aut publice abominarentur, leniti sunt a me eorum animi semel atque iterum. omnibus in rebus initium esse, tum progressum. perfectum repente neminem. Dum nihil nisi error fuit, tum ii me id agentem perpeffi sunt. Postquam facinora immania alia, quæ sine testibus essent, obiicerentur, ea poterant excusari quasi falsa, postremo vero quibus conuictus est, vt ad te scriberem, tota ciuitas compulit: tanquam ad eum, cui totius rei literariæ nobilitatem atque innocentiam commendatam putent. Est decurio a Bouisvilla vir probus, sed humanarum rerum nequaquam prudens, adeo, vt alienæ peruerfitatis fraudem effugere potuerit. Adit ad impostorem. Ecquid (inquit) a me quantum velis accipis, modo mihi meam pristinam reddas valetudinem. Quid, inquit ille, tibi morbi est? dolores, inquit, in vtroque ventre non sine rugitu, ii que pane perpetui, atque antiqui. Catulos videor intus alere famelicos. Iste, qui iam spe illius bona deuorasset,

rasset, diu cunctabundus: Serpentes tibi, in-
 quit, in ventre esse nescis? ad cuius fraudis
 denuntiationem ille pæne concidit. Bono,
 inquit impostor, animo es. Crastina die
 sanus eris. Animo recepto, diuertit in do-
 mum impostoris. Interea planus ille emit
 de Vascone quodam lacertos aliquot. Re-
 cipi iubet multa inepta, vt fraudi fidem fa-
 ciat, quæ in clysterem immittat. inditur
 enema: educitur. ibi homo vafer lacertos
 alios viuos, alios mortuos, quos in manibus
 habebat, in peluim deiicit, statimque cla-
 mat: En quæ tibi monstra. Ille continuo pa-
 uere, stupere, lachrymari interdum, alias
 lætari, id pro vero credere. Ita emunctus
 est aliquanta pecunia. Nunc plus laborat
 ex metu, quam ex morbo, ita vt vix apud se
 sit. Habes, omnium doctissimorum optime
 vir, historiam testibus ipsis confirmatam,
 omnibus ciuibus detestabilem, quæ vbi se-
 mel in iudicium deducta est, vno aut altero
 ei, (causam subticeo) fauente, pæne desti-
 tuta est. Eam nunc apud vos quum agenda
 esset, me circumstant omnes boni, rogant
 vt ad te omnium literarum parentem scri-
 bam, ne hoc impunitum sit scelus. Ego vero
 nihil præterea a me dicendum putem, si se-
 mel id testatus sim. satis esse mihi, si lenissi-
 ma

ma castigatione ita in eum animaduertatur, vt & a continuatis sceleribus retrahatur, & ab imminente prauitate deterreatur, & vniuersa prouincia sciat eum esse, qui id Agenni perpetrarit, non de communi medicorum nomine male suspicetur: neue per vos bonis quoque aut saltem cæteris malis tam atrocia facinora audere liceat. Vale.

IVLIVS CÆSAR SCALIGER

GALLIARDO AVIANO

Senatori Burdigalensi s. xxxv

ETSI non minus mea, quam tua ipsius interesse existimabam, quod esses ceteris cum Patribus conscriptus, ac propterea non magis me tibi, quam te mihi gratulari posse: tamen quum ad mores meos respiciebam, vehementer ad me pertinere arbitrabar, si quem amore vicissem, ei quoque officio anteuertarem. Illud distinebat animum meum, quod qui lætitiæ modum facere nequiuissem, eam ne verbis quidem consequi valerem: in communi tamen bonorum gaudio sperabam euenturum, vt qui mihi voluptatis plenum ius reliquissent, de efficacia quoque orationis decederent. Gratulor igitur, Auiane, nõ tam tibi, quam vni-

verso